

[Undervisningsministeren.]

ningen af behovet anvender ansøgningsmateriale fra det foregående undervisningsår.

Når det enkelte stipendienævn har dannet sig et skøn over det samlede støttebehov hos elevkredsen, foretager nævnet indstilling til centralnævnet eller, hvor et sådant ikke findes, til fondens bestyrelse. Bestyrelsen skal ved sin fordeling af de 63 mill. kr. i hovedsummer til institutioner ud over de foreliggende behovsopgørelser fra stipendienævn og centralnævn tage hensyn til størrelsen af det faktiske elevtal inden for området, til længden af den normerede studietid, til den årlige bekostning af uddannelsen og til eventuelt allerede tilstedeværende understøttelsesmidler inden for det pågældende område, og her vil jeg gerne sige, at der er en vis forskel på de fradragsregler, der anvendes, når det drejer sig om understøttelsesmidler hidrørende fra staten, og de regler, der bruges, når det drejer sig om private understøttelsesmidler.

Endelig siges det i bekendtgørelsen i tilslutning hertil, at der i det hele må tages hensyn til de individuelle forhold, der gør sig gældende for den pågældende skoleforms vedkommende. Der tænkes her f. eks. på den rolle, det spiller, om der forud for eller i forbindelse med uddannelsen er naturlig adgang til indtægtsgivende virksomhed.

Det påhviler de lokale stipendienævne, når bestyrelsen for fonden har fastsat rådighedsbeløbet for de enkelte institutioner, at foretage fordelingen mellem de unge, der inden for det pågældende område søger om støtte.

Jeg går herefter over til at omtale de kriterier, på basis af hvilke stipendienævnene skal tage stilling til, om støtte til den enkelte elev kan ydes, hvilken størrelse støtten skal have, og under hvilken form den kan gives.

I undervisningsministeriets bekendtgørelse af 19. september 1961 understreges det generelt, at man må tilstræbe, at ingen egnet ansøger af økonomiske grunde hindres i at påbegynde og fuldende en videregående uddannelse. Videre hedder det, at når man skal tage stilling til ansøgerens egnethed, må det bero på et almindeligt skøn over, om han må antages at være i stand til at gennemføre uddannelsen. Skønnet må på et så tidligt tidspunkt som muligt under-

bygges gennem en vurdering af studieeffektiviteten, d. v. s. den grad af flid og dygtighed, der lægges for dagen. For de helt unge studerende, hvis forudsætninger ikke kan kendes af den pågældende læreanstalt, må der lægges vægt på resultatet af forudgående prøver eller eksaminer samt på vidnesbyrd fra skoler og arbejdsgivere. Når først uddannelsen er påbegyndt, må stipendienævnets skøn over ansøgerens egnethed baseres på den studerendes studieeffektivitet, således som den finder udtryk gennem forløbet af prøver og eksaminer, idet heri også kan indgå en vurdering af den tid, der er medgået til studiets gennemførelse.

Hvis en ansøger på det grundlag, jeg her har omtalt, er fundet studieegnet, skal stipendienævnet videre tage stilling til, hvorvidt han kan anses for egnet med hensyn til trang, og i hvilket omfang han skal have støtte ud fra en vurdering af hans økonomiske forhold i den periode, for hvilken støtte tildeles. Der lægges her vægt på ansøgerens egen indtægt, hvad enten den hidrører fra legater, fribolig, kontant eller anden støtte fra forældre eller andre, indtægt ved erhvervsarbejde eller en eventuel ægtefælles indtægter, ligesom der tages hensyn til, hvorvidt han har egen formue. Uddelingen påvirkes endvidere af forældrenes mulighed for at yde støtte; ved bedømmelsen heraf tages hensyn til forældrenes indtægt, til hjemmets vilkår i det hele, herunder sygdom, arbejdsløshed og søskendeflokkens størrelse. Hvis det godtgøres, at ansøgerens forbindelse med hjemmet afbrydes, ses der bort fra forældrenes økonomiske vilkår. Der bør her naturligvis stilles strenge krav til dokumentation for, at forbindelsen med hjemmet faktisk er afbrudt. Det er også mit indtryk, at stipendienævnene i denne henseende ikke lader sig nøje med den studerendes egen erklæring derom, men kræver forskellige former for dokumentation fra tredjemand. I de tilfælde, hvor forbindelsen ikke er afbrudt, men hvor støtte fra hjemmet nægtes, selv om en sådan ville være rimeligt begrundet i forældrenes indtægtsforhold, kan støtte fra uddannelsesfonden ydes i form af lån. Der som ansøgeren har en formue, der overstiger et års leveomkostninger for en studerende, og det med rimelighed kan for-